

338.48

ТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ДУНАЙСЬКОГО БІОСФЕРНОГО ЗАПОВІДНИКА**¹Мельничук С.С. ²Березовчук О.О.**

*кандидат біологічних наук,
доцент кафедри екології та природоохоронних технологій
Національного університету кораблебудування імені
адмірала Макарова
м. Миколаїв, Україна
s.s.melnychuk87@gmail.com
alengkaberezovchuk@gmail.com*

Анотація. Сучасною тенденцією є зростаючий інтерес до туризму на природоохоронних територіях. Особливо актуальним це стає в контексті конфліктів, які зачіпають значну кількість природних заповідників України. Досвід роботи національних та біосферних заповідників переконливо підтверджує важливу роль туризму як інструменту для забезпечення їхньої фінансової самостійності при одночасному дотриманні екологічної гармонії.

Ключові слова. Дунайський біосферний заповідник, туризм, Дунайська дельта, екосистеми, біорізноманіття, маршрути, заповідне морське узбережжя, культурна спадщина, острови, рослинний світ, рекреаційна діяльність, зелений туризм.

Одним із найбільш зацікавлених об'єктів для туристів є Дунайський біосферний заповідник, це великим чином обумовлено воєнними діями на території України та окупацією природно-заповідних зон. У природно-географічних умовах Дунайського біосферного заповідника відкриваються можливості для успішного розвитку різноманітних видів туризму. Заповідник розташований в устях Дунаю, де ріка впадає в Чорне море. Це унікальна екологічна зона, де зустрічаються морська, річкова та лиманна фауна і флора. Це надає можливість для спостережень за різноманітністю видів та їхніми взаємодіями.

Метою роботи є дослідження сучасного стану та перспектив використання туристичних ресурсів на території Дунайського біосферного заповідника.

Дунайський біосферний заповідник створено 1998 року, на території північно-східної частини дельти Дунаю в межах України в околицях м. Вилкове, Ізмайльського району Одеської області, на загальній площі 81750 га. Дунай – друга у Європі річка за довжиною (2961 км). Вона бере свій початок у Німеччині, в горах Шварцвальда. А вже в Україні Дунай зустрічається з Чорним морем. Саме навколо цієї дельти річки розкинувся заповідник.

У Дунайському біосферному заповіднику діє розгалужена мережа туристичних маршрутів, які охоплюють найцікавіші і найпривабливіші зони. Ці маршрути проходять через області, де зосереджено значну кількість видатних природних, культурних та історичних об'єктів [1], у Дунайському біосферному заповіднику існують різноманітні туристичні маршрути, які дозволяють відвідувачам насолоджуватися природними та культурними багатствами регіону.

У центральній частині села Вилкового розміщений інформаційно-туристичний центр Дунайського заповідника, який пропонує екскурсійні маршрути: «Нова земля», «Заповідне морське узбережжя», «Нульовий кілометр» [2].

«Екскурсія на нульовий кілометр» – це цікавий шлях у Дунайському біосферному заповіднику, який дозволяє відчути унікальність місця, де річка Дунай впадає в Чорне море. Цей пункт вважається «нульовим кілометром» Дунаю, вказуючи на його початок або завершення залежно від напрямку. Під час екскурсії є можливість спостерігати за водними птахами, насолоджуватися захоплюючими видами на Дунайську дельту та точку, де річка об'єднується з морем. Проходячи цю екскурсію, можна дізнатися цікаву інформацію про важливість цього місця, його вплив на екосистеми та багатство біорізноманіття.

Острови заповідника відзначаються різноманітністю рослинного світу. Можна побачити багатство боліт, лук, плоских та водяних рослин, які створюють унікальні екосистеми. Заповідник славиться своєю рольовою важливістю для водоплавних птахів. На островах є можливість спостерігати за різноманітним водними птахів, які використовують ці місця для живлення та гніздування. Кожен острів має своє унікальне розташування, рельєф та рослинність, що створює різноманітні зональні ландшафти.

Хоча основна цінність Дунайського біосферного заповідника лежить у природних багатствах та різноманітті біорізноманіття, важливо відзначити, що на його території також можна знайти деякі архітектурні пам'ятки. По всій території заповідника є різні маленькі церкви, каплички та молитовні місця, які є частинами культурної спадщини та архітектурного пейзажу. Місто Вилкове на території Дунайського біосферного заповідника має традиційну архітектуру, яка відображає історію та культуру регіону.

У Вилковому та на території біосферного заповідника розміщена велика кількість баз відпочинку з найрізноманітнішими цінами та сервісом. Кожен такий заклад має свою стоянку човнів. Також винайняти житло можна у місцевих жителів. У них же варто хоча б раз замовити фірмову королівську уху. Рибу тут дійсно вміють готувати, і вона завжди свіжа.

Під час екскурсії на човні у Дунайській дельті, доступні ресторани, де туристи зможуть спробувати традиційні страви місцевої кухні та насолодитися захоплюючими панорамами цього неперевершеного регіону.

До визначних туристичних ресурсів Дунайського біосферного заповідника можна зараховувати наступні елементи: природі ландшафти та біорізноманіття, пташиний світ, екологічні маршрути, водні екскурсії, науково-освітні програми, фотографічні можливості, еко-туризм та відпочинок.

Ці ресурси допомагають привертати туристів та відвідувачів до Дунайського біосферного заповідника, сприяючи збереженню природи та популяризації важливості його екосистем [3].

Звісно, в Дунайському біосферному заповіднику також існують численні проблеми, які гальмують подальший розвиток туризму. До них належать: обмежене фінансування, яке ускладнює здійснення різноманітних проєктів, включаючи розвиток туризму та створення необхідної інфраструктури; відсутність чіткого моніторингу навантаження на довкілля, який виникає внаслідок рекреаційної діяльності, та може призвести до негативного впливу на природні ресурси та ландшафти; відсутність різнопланових туристичних маршрутів для різних груп туристів (наприклад, для людей з різним рівнем підготовки, для людей з обмеженими можливостями), таким чином може обмежити привабливість парку для різних категорій відвідувачів; відсутність якісних рекламних та інформаційних матеріалів знижує обізнаність потенційних туристів про можливості та привабливість заповідника, як туристичного напрямку; незначна частка інвестицій в інфраструктуру екотуризму, що позначається на стані готельно-ресторанного та транспортного обслуговування туристів.

Незважаючи на існуючі проблеми, Дунайський біосферний заповідник має значні перспективи для подальшого розвитку туризму: екологічний туризм, спрямований на збереження природи та співіснування з нею, може стати одним із основних напрямів розвитку біосферного заповідника, він допомагає підтримувати гармонійний зв'язок людини з природним середовищем та підвищує усвідомлення екологічних питань серед відвідувачів; розширення зон відпочинку дозволить розвантажити популярні місця та зменшити негативний вплив великого потоку туристів на обмежені ресурси; швидкий розвиток інфраструктури, включаючи комфортні приміщення для відпочинку та сервіс відповідного рівня, відповідатиме потребам туристів, які прагнуть поліпшити якість свого відпочинку; розміщення рекреантів в населених пунктах регіону може допомогти розвивати зелений туризм, коли туристи використовують існуючі інфраструктури та ресурси місцевих громад. Це забезпечує

економічні вигоди для місцевого населення та позитивно впливає на різноманітність туристичного досвіду.

Ці перспективи дозволяють розглядати Дунайський біосферний заповідник як потенційно важливий туристичний напрямок, сприяючи розвитку екологічного, сталого та відповідального туризму на його території.

Отже, Дунайський біосферний заповідник славиться своєю неповторною природною красою, унікальною флорою та фауною. З метою належного використання туристичних ресурсів заповідника, необхідно ефективно організувати туристичну діяльність. Це в свою чергу сприятиме зростанню кількості відвідувачів, а також розвантаженню найбільш популярних та важливих рекреаційних зон на території заповідника.

Література

- [1] Дунайський біосферний заповідник. (n.d.). Отримано з <https://www.dbr.org.ua/>
- [2] Дунайський біосферний заповідник. (n.d.). Отримано з https://ua.igotoworld.com/ua/poi_object/11519_the-danube-biosphere-reserve.htm
- [3] Вилкове. Заповідна територія. (n.d.). Отримано з <https://wownature.in.ua/parky-i-zapovidnyky/dunayskyu-biosfernyu-zapovidnyk/>

Touristic Potential of the Danube Biosphere Reserve

Melnychuk Svetlana, Berezhovchuk Olena

Admiral Makarov National University of Shipbuilding

Abstract. A contemporary trend involves a growing interest in tourism within nature conservation areas. This becomes particularly relevant in the context of conflicts that affect a significant number of natural reserves in Ukraine. The experience gained from national and biosphere reserves convincingly confirms the crucial role of tourism as a tool for ensuring their financial independence while simultaneously maintaining ecological harmony.

Keywords: Danube Biosphere Reserve, tourism, Danube Delta, ecosystems, biodiversity, routes, protected marine coastline, cultural heritage, islands, plant life, recreational activities, green tourism.

УДК 504.4

МОНІТОРИНГ ПІДВОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

Войтасик А. М.

кандидат технічних наук,

доцент кафедри електричної інженерії суднових

та роботизованих комплексів

Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова

м. Миколаїв, Україна

andrii.voitasyk@nuos.edu.ua

Анотація. Розглянуто основні різновиди та особливості використання підводних систем, які застосовують у своєму складі підводні апарати та здатні вирішувати задачі реалізації моніторингу підводного середовища. Представлені зовнішні вигляди серійних зразків підводних апаратів розробки та виготовлення Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова. Запропоновано залучати підводні апарати різних конструктивних виконань з врахуванням особливостей їх умов застосування з метою підвищення ефективності та швидкодії процесу проведення моніторингу підводного середовища.

Ключові слова: підводне середовище; забруднення; моніторинг